

Sygn. akt I CZ 91/07

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Gerard Bieniek

SSN Elżbieta Skowrońska-Bocian

w sprawie z powództwa G.W. i L.C.

przeciwko Związkowi H.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 sierpnia 2007 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt [...],

**oddala zażalenie i nie obciąża powodów kosztami procesu
w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Powodowie domagali się w sprawie zasądzenia na rzecz każdego z nich połowy stosownej kwoty odszkodowania należnej na podstawie art. 446 § 3 k.c. z powodu pogorszenia się ich sytuacji jako rodziców po śmierci syna, za co odpowiedzialność uzasadnioną brakiem nadzoru ponosi pozwany Związek H.

Sąd Okręgowy zasądził po 25.000 zł na rzecz każdego z powodów, a w pozostałej części powództwo oddalił.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji obydwu stron, tj. powodów i pozwanego, oddalił obie apelacje.

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego - również w części oddalającej apelację powoda. Sąd Apelacyjny odrzucił ją postanowieniem z 19 marca 2007 r. stwierdzając, że po wezwaniu do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, co do każdego z powodów z osobna, pełnomocnik pozwanego wskazał kwotę 50.0000 zł, jako sumę dwóch kwot po 25.000 zł w stosunku do powódki i takiej samej kwoty do powoda. W uzasadnieniu postanowienia Sądu Apelacyjnego (k. 292) doszło do oczywistej omyłki pisarskiej w oznaczaniu strony skarżącej i osoby odpowiadającej na wezwanie do usunięcia braku formalnego skargi.

Na to postanowienie pozwany złożył zażalenie twierdząc, że powodów łączy współuczestnictwo materialne, a w takim wypadku, zgodnie z art. 19 i 21 k.p.c. w związku z art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c., wartość przedmiotu zaskarżenia jest równa sumie roszczeń wszystkich powodów. Domagał się zatem uchylecia zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenia od powodów kosztów procesu w postępowaniu zażaleniowym.

Odpowiadając powodowie wnosili o oddalenie zażalenia i o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Współuczestnictwo materialne po stronie powodowej, na podstawie art. 72 § 1 k.p.c. zachodzi w dwóch wypadkach: wspólności praw oraz tożsamości podstawy faktycznej i prawnej. Według trafnych twierdzeń skarżącego w rozpoznawanej sprawie zachodzi tożsamość podstawy prawnej i faktycznej.

W okresie obowiązywania rewizyjnego modelu kontroli instancyjnej, w wypadku współuczestnictwa materialnego, sąd rewizyjny stosownie do art. 384 k.p.c. mógł rozpoznać sprawę na rzecz współuczestników, którzy wyroku nie zaskarżyli. Była to istotna właściwość współuczestnictwa materialnego wpływająca również na sposób określania wartości przedmiotu sporu jako kwoty wspólnej dla wszystkich współuczestników. Wyrazem tej praktyki były m.in. postanowienia z 30 kwietnia 1966 r., II PR 20/66, LEX nr 13902, z 20 stycznia 1977 r., IV CZ 7/77, OSNC 1977/8/146, z 19 grudnia 1985 r., I CZ 135/85, LEX nr 8741.

Po nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego w 1996 r. uprawnienie do rozpoznania sprawy na rzecz współuczestników, którzy nie wnieśli apelacji, przysługiwało tylko w razie wspólności ich praw (art. 378 § 3 k.p.c.), a od 1 lipca 2000 r. dodatkowo w ustawie potwierdzono, że uprawnienie to może być wykonywane tylko w granicach zaskarżenia (art. 378 § 2 k.p.c.).

Zmiany te doprowadziły do zerwania więzi opartej na tożsamości podstawy faktycznej i prawnej zbliżając w postępowaniu kasacyjnym skutki współuczestnictwa formalnego i współuczestnictwa materialnego opartego, jak w rozpoznawanej sprawie, na tożsamości podstawy faktycznej i prawnej. Dlatego wartość przedmiotu zaskarżenia należy ustalać oddzielnie dla każdego współuczestnika wnoszącego skargę kasacyjną. Przyjęcie odmiennej reguły i łączenie wartości zaskarżenia wszystkich współuczestników nie ma również usprawiedliwienia fiskalnego gdy opłata stosunkowa jest wyrażona jednakowym procentem wartości przedmiotu zaskarżenia.

Każdy odmienny sposób ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia i wysokości opłat komplikowałby ponad miarę czynność ustalania i uiszczania opłat. Tymczasem ze względu na wysoki poziom formalizmu prawa i sankcje łączące się z uiszczeniem opłaty przez zawodowych pełnomocników (art. 130² § 3

k.p.c., art. 373 k.p.c., art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c.) obowiązki te muszą być kształtowane jednoznacznie. Formalizm o którym mowa, dodatkowo komplikuje treść obowiązków stron w razie odrzucenia środków odwoławczych niektórych współuczestników, dlatego współuczestnicy, których łączy tylko jednakowa podstawa faktyczna i prawna, zaskarżają wyrok i formułują wnioski kasacyjne w swoim imieniu oraz uiszczają odrębne opłaty. Może się z tym łączyć nieosiągnięcie progu kwotowego, ale w kwestii dopuszczalności skargi kasacyjnej należy uwzględnić, że uprawnienie takie wykracza ponad standard ochrony prawnej obejmujący prawo do dwóch instancji, a decyzja o określeniu progu kwoty limitującej dopuszczalność skargi kasacyjnej należy do ustawodawcy.

Prawidłowo zatem Sąd Apelacyjny wezwał stronę skarżącą do odrębnego określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w stosunku do każdego powoda, a ustalając, że skarga nie spełnia kryterium dopuszczalności, w postaci wartości przedmiotu zaskarżenia określonej w art. 398² § 1 k.p.c., odrzucił ją.

Przytoczone argumenty prowadzą do wniosku, że zażalenie jest nie uzasadnione i podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 2 i 3 k.p.c. wraz z żądaniem pozwanego zasądzenia od powodów kosztów procesu.